

nister vel ikke hævde, at denne Regel skal gælde.

Dernæst er det et Spørgsmaal, hvorledes Forholdet bliver, naar nu et Barn eller et Svigerbarn, som ved en testamenterisk Erklæring har faaet Brugsforholdet, henholdsvis Fæsteforholdet, forlænget for lige saa lang Tid, som den oprindelige Kontrakt gav, er død, saa der ikke længere er nogen Fæster eller Forpagter paa Gaarden. Hvad skal saa gælde? Skal man kunne forpagte, paa hvilket som helst Aaremaal man vil, paa saa kort Tid man vil, og til hvem man vil, skal det kun være paa Enkeltmands Tid, eller skal der gælde den Regel, at efter at den Fæster eller Forpagter, som man giver Gaarden i Brug til, er død, skal man for Enkens eller Børnenes eller Svigerbørnenes Levetid kun kunne forpagte paa lige saa langt et Aaremaal, som der tidligere gjaldt? Hvis det var Meningen, var der en vis Logik i det, saa var der en vis Metode i Absurditeten, men saa kunde den højtærede Landbrugsminister lige saa vel gøre Skridtet fuldt ud og forelægge et Lovforslag, som kort og godt sagde, at alle de Fæstegaarde, der er fæstet ud ved denne Lovs Ikrafttræden, og alle de Forpagtergaarde, der er forpagtet ud ved Lovens Ikrafttræden, skal for Fremtiden, for saa vidt de har deres Oprindelse fra Bondejord, naar Kontrakten udløber, fæstes eller forpagtes ud til den Mand, som Landbrugsministeren udpeger, og paa saa lang Tid, som Landbrugsministeren skønner hensigtsmæssigt, og til den Afgift, som Landbrugsministeren finder passende. Juridisk principielt er det ikke et mere umuligt Standpunkt end det, der her er foreslaaet.

Men dersom det ikke er Hensigten, at det skal være et Baand, der kommer til at hvile paa alle de Ejendomme, der har denne Oprindelse, men det kun skal gælde de Brugere, der er i Øjeblikket, og deres henholdsvis Børn, Svigerbørn eller Stifbørn, og det, naar denne fideikommissariske Succession er uddød, skal staa frit at fæste eller forpagte Ejendommen ud, ligesom Ejeren til den Tid vil, er det i Virkeligheden slet ikke en almindelig Indskrænkning i Raadighedsretten for en Ejer, den højtærede Minister vil indføre. En saadan almindelig Begrænsning er Lovgivningsmagten altid beføjet til at sætte paa Ejendomsretten. Der kræves blot, at det skal have en generel Karakter. Men hvis den sidste Fortolkning er rigtig, vil det i Virkeligheden sige, at den højtærede Minister ved Lov vil indføre en ganske særegen Brugsbeføjelse, henholdsvis for de Ejere, der

ejer Gaardene i Øjeblikket, og de Brugere, der sidder med dem i Øjeblikket, medens det samme ikke gælder, naar det bliver en ny Ejer, og Gaarden er solgt, og heller ikke, naar den fideikommissariske Succession er uddød, og der saa bliver Tale om at fæste eller forpagte ud igen.

Hvis denne snævrere Fortolkning holder Stik, er det utvivlsomt et Indgreb i den private Ejendomsret, thi det er givet, at disse Brugsindskrænkninger forringer Ejendommens Værdi i Handel og Vandel. Man kan ikke faa det samme for Gaarden, som man vilde kunne faa, hvis disse Brugsbeføjelser ikke fandtes. Men nu staa der udtrykkelig i § 1 i Loven om Ejendomsskyld, at ved Ejendomsskyldvurdering skal der tages Hensyn til de Byrder af offentligretlig Natur, som er lagt paa de faste Ejendomme, og dette er givet en Byrde af offentligretlig Natur, der her lægges paa disse Ejendomme. Skal der som Følge heraf foretages en ny Vurdering til Ejendomsskyld i Henhold til § 1 i Ejendomsskyldloven og gives disse Ejendomme en anden Værdi, end de ellers vilde have?

Og hvis den snævrere Fortolkning er den rigtige, vil saa ikke ogsaa Ejerne kunne være berettigede til at sagsøge Staten til Erstatning for det Tab, de har lidt ved denne Brugsbeføjelse? Det er jo en partiel Ekspropriation af deres Formueraadighed, det er ikke en generel Indskrænkning af Ejendomsretten, for hvilken der jo ikke kan forlanges Erstatning, men en partiel Indskrænkning i Ejendomsretten af ekspropriationslignende Karakter, for hvilken man maa have Ret at kræve fuld Erstatning.

Derfor er et Lovforslag af denne Beskaffenhed juridisk, lovgivningsmæssigt, langt mere uholdbart end de Lovforslag, den højtærede Minister har forelagt om Ekspropriation, og som Venstre har taget saa skarp Afstand fra. Den højtærede Minister kan altid uden at krænke Ejendomsretten forelægge et Lovforslag om, at ingen her i Landet maa eje mere end saa og saa mange Tønder Land, og hvad der er ud derover, skal eksproprieres af Staten, mod fuld Erstatning selvfølgelig i Handel og Vandel. Et saadant Lovforslag er fuldt lovmedholdeligt, og mig bekendt har man bl. a. i Czekoslovakiet ved de store Landboreformer, der er blevet gennemført efter den nye Stats Dannelse, i stor Udstrækning gjort Brug af saadanne Bestemmelser, hvor der fastsættes en Maksimumsgrænse for, hvad en Godsejer maa eje af Jord, og det, der er udover det, skal eksproprieres for at kunne udstykket til mindre Brug. En saadan Lovgivning er fuldt